

WAT IS DE LUX PRIJS?

De LUX Prijs wordt sedert 2007, elk jaar door het Europees Parlement uitgereikt. De LUX prijs heeft twee belangrijke doelstellingen: het publiek debat over Europa meer aandacht geven en het stimuleren van Europese coproducties in de Unie. Want, omwille van de taalbarrières is distributie de Achilles hiel van de Europese film. De LUX prijs wil deze barrières overbruggen.

De LUX Prijs helpt Europese films een breder publiek te bereiken, door steun voor de ondertiteling en de distributie. Door de LUX Prijs, steunt het Europees Parlement de culturele diversiteit en helpt het Europees Parlement meer eenheid te creëren tussen Europeanen.

WAT ZIJN DE LUX FILMDAGEN?

De drie films die voor de officiële competitie van de LUX Prijs genomineerd zijn, worden in het najaar van 2013 in alle 28 landen van de Europese Unie getoond. Voor deze LUX Filmdagen, een onderdeel van de LUX Prijs, worden de drie films die aan de competitie meedoen ondertiteld in de 24 officiële talen van de Europese Unie. Het doel hiervan is om de diversiteit en de belangrijkheid van de Europese bioscopen te delen met zoveel mogelijk Europeanen en om het debat over gang te brengen over onderwerpen die in de

films aan de orde komen. De onderwerpen in de films zijn voor ons allemaal belangrijk, ze vertellen ons verhalen, raken ons en brengen ons in contact met onderwerpen waar we allemaal mee moeten omgaan.

HOE ZIJN DE FILMS GESELECTEERD?

De films zijn geselecteerd door een groep van professionals uit de filmindustrie. Het selectiepanel heeft de drie films uit de officiële competitie gekozen.

Op 11 december kiezen de leden van het Europees Parlement de winnaar en wordt de Prijs officieel uitgereikt

WAT IS DE "PUBLIEKE STEMMING"?

Via de "publieke stemming" kan iedereen zich uitspreken voor zijn/ haar favoriete LUX film of thema. Ga naar onze website www.luxprize.eu of naar de Facebook pagina en geef je mening. Het resultaat van de publieke stemming zal op het Karlovy Vary International Film Festival in juni/ juli 2014 bekend worden gemaakt. Dit is een symbolische afsluiting van de huidige LUX Prijs editie en maakt plaats voor de volgende editie van de LUX Prijs. Daarbij worden de tien nieuwe films van de officiële selectie 2014 bekend gemaakt daar.

EUROPEES PARLEMENT

LUX-PRIJS

MAAKT CULTURELE DIVERSITEIT ZICHTBAAR

MIELE
VALERIA GOLINO

KIJK, DISCUSSIEER, STEM

@luxprize
#luxprize

WWW.LUXPRIZE.EU

LUX-FILMDAGEN

3 FILMS | 24 TALEN
28 EUROPESE LANDEN
WWW.LUXPRIZE.EU

MIELE

Regisseur: Valeria Golino
Land: Italië, Frankrijk
Jaar: 2013
Duur: 100'
Cast: Jasmine Trinca, Carlo Cecchi, Libero De Rienzo, Vinicio Marchioni, laia Forte
Producent: Viola Prestieri, Riccardo Scamarcio, Anne-Dominique Toussaint, Raphael Berdugo
Productie: Buena Onda, Les Films des Tournelles, Rai Cinema, Cité Films
Awards/Nominaties: Cannes 2013, Un Certain Regard, Brussels Film Festival 2013, LUX Prize Official Selection Competition, Globi d'Oro 2013 - Best debut film, Best actress (Jasmine Trinca)

Synopsis

Irene leeft in haar eentje een afgezonderd leven. In het geheim helpt ze terminaal zieke mensen op een waardige manier te sterven door hen te voorzien van bepaalde medicijnen. Op een dag voorziet ze Grimaldi, een 'nieuwe klant', een fatale dosis, maar dan komt ze erachter dat hij eigenlijk kerngezond is. Irene is vastberaden ervoor te zorgen dat Grimaldi geen zelfmoord pleegt. Vanaf dat moment raken Irene en Grimaldi verwickeld in een spannende en ongebruikelijke relatie die Irene's leven voor altijd zal veranderen.

THE BROKEN CIRCLE BREAKDOWN

Regisseur: Felix van Groeningen
Land: België
Jaar: 2012
Duur: 110'
Cast: Veerle Baetens, Johan Heldenbergh, Nell Cattrysse, Geert van Rampelberg, Nils de Caster
Producent: Dirk Impens
Productie: Menuet Producties, Topkapi Films
Awards/Nominaties: Berlinale 2013, Panorama Special Audience Award, CPH PIX 2013, LUX Prize Official Selection Competition, Tribeca Film Festival 2013.

Synopsis

The Broken Circle Breakdown vertelt het liefdesverhaal van Elise en Didier. Zij heeft haar eigen tattoo-shop, hij speelt banjo in een band. Ondanks de grote verschillen tussen de twee, is het liefde op het eerste gezicht. Hij praat, zij luistert. Hij is een toegewijde atheïst, maar tegelijkertijd een naïeve romanticus. Zij heeft een kruis in haar nek getatoeëerd, maar staat met beide benen op de grond. Als hun dochtertje Maybelle wordt geboren, is hun geluk compleet. Echter, als Maybelle 6 jaar oud is, wordt ze ernstig ziek. Didier en Elise reageren hier allebei op een andere manier op. Maar Maybelle laat hen geen keuze: Didier en Elise zullen samen voor haar moeten vechten.

THE SELFISH GIANT

Clio Barnard (2013, UK, 93' OV: English
SUBTITLES: NL/FR)
Screenplay: Clio Barnard
Cast: Sean Gilder, Siobhan Finneran, Lorraine Ashbourne, Steve Evets, Elliott Tittensor

Synopsis

Arbor, 13 jaar en Swiftly, zijn beste vriend, leven aan de rand van de maatschappij en zijn beiden geschorst van school. Ze ontmoeten Kitten, een ijzerhandelaar. Met de hulp van een paard en een kar verzamelen de twee vrienden metaal voor de rekening van Kitten. Swiftly voelt zich op zijn best in het gezelschap van paarden, Arbor wil vooral Kitten imponeren en geld verdienen. Wanneer Kitten het talent van Swiftly ontdekt om met paarden om te gaan en hem bevoordeelt, voelt Arbor zich gekwetst en uitgesloten. Hun vriendschap komt op wankelende poten te staan. Arbor wil nog meer geld verdienen en gaat daarbij tot het uiterste waardoor de spanningen tussen de twee vrienden nog hoger oplopen. Tot een tragisch voorval iedereen voorgoed zal veranderen.

Omdat film de kracht heeft ons te raken en cultuur de kracht heeft ons te versterken. Omdat film en cultuur de ideale manier zijn om meer te weten te komen over onze gemeenschappelijke achtergrond en onze verschillen. Omdat we samen zijn in diversiteit en de Europese Unie onze gemeenschappelijke leefomgeving is.

MIELE door Valeria GOLINO, THE BROKEN CIRCLE BREAKDOWN door Felix van Groeningen en THE SELFISH GIANT door Clio Barnard staan op het programma van de tweede editie van de LUX Filmdagen, georganiseerd door het Europees Parlement.

Deze drie uitzonderlijke films laten de grootsheid, diepte en schoonheid van de Europese film zien. Elke film heeft zijn eigen kijk op de problemen die onze maatschappij met zich meedraagt. Op een realistische, tot de verbeelding sprekende, heftige of juist zachte manier.

Bekijk deze films en discussieer mee op www.luxprize.eu over de problemen van legitimiteit om te beslissen over iemand anders pijn en dood (MIELE), of over de manier waarop jongeren reageren wanneer ze door de maatschappij en organisaties aan de kant gezet worden (THE SELFISH GIANT) of hoe het leven van een jong Europees stel ineens compleet over hoop wordt gehaald door tragische gebeurtenissen die hen doen twifelen aan al hun normen en waarden (THE BROKEN CIRCLE BREAKDOWN).

28 EUROPESE LANDEN

BELGIQUE / BELGIË
BRUXELLES / BRUSSEL

БЪЛГАРИЯ
СОФИЯ

ČESKÁ REPUBLIKA
BRNO

DANMARK
KØBENHAVN

DEUTSCHLAND
BERLIN, KÖLN, MÜNCHEN

EESTI
TALLINN

ÉIRE / IRELAND
CORCAIGH / CORK

ΕΛΛΑΔΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ESPAÑA
BARCELONA, GIJON,
LANZAROTE, SANTIAGO DE
COMPOSTELA, SEGOVIA,
SEVILLA

FRANCE
ANGOULÊME, MARSEILLE,
STRASBOURG

HRVATSKA
ZAGREB

ITALIA
ROMA, BOLOGNA

ΚΥΠΡΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

LATVIJA
RĪGA

LIETUVA
VILNIUS, KAUNAS, PANEVĖŽYS

LUXEMBOURG /
LUXEMBURG
LUXEMBOURG / LUXEMBURG

MAGYARORSZÁG
BUDAPEST

MALTA
VALLETTA

NEDERLAND
LEIDEN

ÖSTERREICH
WIEN

POLSKA
WARSZAWA, WROCŁAW

PORTUGAL
LISBOA

ROMÂNIA
BUCUREȘTI

SLOVENIJA
LJUBLJANA

SLOVENSKO
BRATISLAVA

SUOMI / FINLAND
HELSINGFORS / HELSINKI

SVERIGE
STOCKHOLM

UNITED KINGDOM
LONDON, BELFAST, GLASGOW

KIJK, DISCUSSIEER, STEM

@luxprize
#luxprize

WWW.LUXPRIZE.EU

EEN DUIDELIJK HERKENBAAR THEMA

Euthanasie is duidelijk het belangrijkste thema van de film van Valeria Golino en vormt in veel landen in Europa een vaak omstreden debat. Hoewel een minderheid van landen, waaronder België, Nederland en Zwitserland, actieve euthanasie in bepaalde omstandigheden heeft gelegaliseerd, wordt euthanasie in de meeste landen beschouwd als moord. In verschillende landen, waaronder Noorwegen, Finland, Frankrijk en Spanje, is passieve euthanasie, dat wil zeggen de beëindiging van de medische behandeling op vrijwillig verzoek van de patiënt wanneer de situatie uitzichtloos is, op min of meer expliciete wijze toegestaan. In andere landen, met name landen met sterke katholieke tradities zoals Italië, Polen, Portugal en Griekenland (orthodox), is dit daarentegen formeel verboden. In Italië, waar *Miele* haar praktijken uitvoert, wordt actieve euthanasie als een misdaad beschouwd waarop een gevangenisstraf van vijf tot zestien jaar staat. Ondanks dit feit is het thema onderwerp van felle discussies en het moge duidelijk zijn dat de film van Valeria Golino en het standpunt dat daarin wordt ingenomen het debat aanwakkeren.

Een dergelijke film is echter niet louter bedoeld als stellingname voor of tegen de legalisering van euthanasie. *Miele* toont een bijzonder avontuur waarin we geconfronteerd worden met het verschil tussen de opvattingen van de hoofdpersoon en een realiteit die noodzakelijkerwijs complexer en tegenstrijdiger blijkt en die vaste overtuigingen omverwerpt. Zo blijkt al snel dat Grimaldi ondanks zijn hoge leeftijd in goede gezondheid verkeert en dat hij enkel van plan is zelfmoord te plegen omdat hij geen plezier meer heeft in het leven. Dit druipt echter volledig in tegen het doel dat Irene, die de bijnaam Miele gebruikt, voor ogen had: mensen helpen

wier lijden of handicap op geen enkele wijze kan worden behandeld of verzacht.

De jonge vrouw handelt in strijd met de wet in haar land, maar volgt wel andere min of meer expliciete regels, waarvan de grenzen wederom ter discussie worden gesteld: moeten we toestaan dat iemand zelfmoord pleegt omdat hij geen levenslust meer heeft, zoals Grimaldi van plan is? Is het legitiem om iemand bij een dergelijk besluit te helpen? Terwijl we geconfronteerd worden met dit moreel debat, wordt de jonge vrouw zich van iets bewust: in een dialoog met Grimaldi wijst ze op het verschil tussen zijn houding en die van alle mensen die ze de afgelopen drie jaar heeft geholpen te sterven, die diep in hun hart wilden leven, maar niet meer in staat waren hun lijden te doorstaan...

Regels vormen dus een centraal vraagstuk in de film — de regels die de maatschappij oplegt of die elk individu uit eigen wil volgt. Wanneer Miele beseft dat zij zonder het te willen een regel heeft overtreden die in haar ogen essentieel is, is ze niet langer in staat de eenvoudige regels te volgen die ze bij haar eerste acties had vastgesteld (vermijden bepaalde woorden te gebruiken zoals “Tot ziens” of “Wenst u...” die een mogelijke toekomst suggereren). Ze wordt bovendien geconfronteerd met de reactie van haar helper of opdrachtgever, die, wanneer ze de situatie van Grimaldi beschrijft, enkel antwoordt: “Er zijn geen regels!”. Het feit dat er geen regels bestaan en geen wet, in de duidelijkste betekenis van het woord, blijkt een struikelblok voor de jonge vrouw.

Aan de hand van de twijfel van de hoofdpersoon roept de film de kwestie op van de normen in de westerse maatschappijen, waarbij geen enkele wet kan ontsnappen aan het democratische debat en waarin geen enkele superieure instantie, geen enkele traditie en geen enkele (morele, politieke of andere) autoriteit haar wil kan opleggen aan alle individuen.

Tegelijkertijd leidt het ontbreken van een erkende norm, het meningsverschil in letterlijke zin, zoals het meningsverschil tussen Irene en Grimaldi, echter ook tot onzekerheid of angst die voor velen uiteindelijk ondraaglijk kan zijn. In plaats van de oude man vrij te laten in zijn keuze, probeert Irene hem van zijn noodlottige besluit af te brengen. En wanneer hij haar uiteindelijk de fles barbituraat teruggeeft maar aan het eind van de film onverwacht zelfmoord pleegt, blijkt dat de jonge vrouw er niet in is geslaagd haar meest persoonlijke opvattingen en overtuigingen aan anderen op te leggen... De film benadrukt zo op een nogal pessimistische manier hardnekkige en fundamentele vormen van onenigheid, of die nu bestaan tussen personages als Irene en Grimaldi, of binnen een familie waarin een zieke broer staat tegenover een zus die zich van binnen verzet tegen gemaakte keuzes, of zelfs tussen Europese landen zoals Zwitserland en Italië (genoemd in de film) die als buurlanden een volstrekt verschillend euthanasiebeleid voeren.

EEN EXISTENTIËLE KWESTIE?

Naast de vraag naar de legitimiteit van euthanasie van personen die het eind van hun leven nabij zijn of ernstig lijden, wordt Irene door de wil van Grimaldi om zichzelf van het leven te beroven indirect geconfronteerd met de vraag naar de zin van het leven — van de ingenieur, van zichzelf en van elk mens. Wat heeft het leven nog voor zin, als je niets meer te wensen hebt, als je nergens meer plezier in hebt, vraagt de oude man zich af...

Irene blijkt deze vraag niet met echte positieve argumenten te kunnen beantwoorden en haar eigen leven lijkt zelfs gekenmerkt te worden door een zekere leegte, zonder werkelijk positieve argumenten voor het leven. Zo bestaat haar familiekring alleen uit haar vader, voor

KORTE SAMENVATTING

Miele, een jonge Italiaanse vrouw, vertrekt naar Mexico waar ze in een apotheek een doosje Lamputal koopt, een product dat in principe bedoeld is om zieke honden uit hun lijden te verlossen... Eenmaal terug in Italië blijkt dat Miele het illegaal gebruikt om mensen die ernstig lijden te helpen vrijwillig te sterven, op een zo waardig mogelijke manier.

Zo leidt de jonge vrouw zonder medeweten van haar omgeving een dubbelleven, totdat een zekere Grimaldi, een ingenieur uit Rome, een beroep op haar doet. Deze reageert op een manier die Miele¹ niet had verwacht, waardoor ze begint te twijfelen aan haar eigen overtuigingen.

wie ze haar illegale activiteiten verzwijgt. Deze laten in haar leven geen ruimte over voor echt werk waarin de jonge vrouw zich zou kunnen ontwikkelen: hoewel Irene een persoonlijke ethiek volgt, is het nauwelijks denkbaar dat geldbejag in haar activiteiten geen enkele rol speelt in een context waarin Italië, net als andere landen in Zuid-Europa, te kampen heeft met een hoge werkloosheid onder jongeren²... En wanneer Grimaldi naar haar voornemens of ambities vraagt, noemt ze alleen haar huidige “activiteit” zonder carrièreperspectieven.

Bovendien heeft Irene een relatie met twee verschillende mannen, maar beide relaties worden gekenmerkt door weinig liefde en min of meer ernstige leugens, en blijken uiteindelijk weinig bevredigend. Geen van beide relaties lijkt gericht te zijn op het stichten van een gezin of de mogelijke geboorte van een kind. Toch kent ze het beeld van een gelukkig gezinsleven, maar alleen als herinnering aan een winterse vakantie die Irene als kind heeft doorgebracht met haar vader en haar moeder die destijds nog in leven was. We zien echter ook dat Irene zich met geen enkele groep verbonden voelt die haar een zekere steun zou kunnen geven.

Op een meer cinematografische wijze brengt de mise-en-scène duidelijk het isolement van de personages in beeld, die vaak te zien zijn op schermen of door ramen die een obstakel vormen en afstand creëren ten opzichte van met name Irene. Hetzelfde perspectief wordt gegeven door de muziek van de mp3-speler die de jonge vrouw in een isolement brengt als ze op straat loopt tussen onverschillige mensen.

Deze zichtbare eenzaamheid kan ongetwijfeld worden beschouwd als een van de gevolgen van het groeiende individualisme in de westerse samenlevingen, die met name gekenmerkt worden door het verval van de grote politieke en godsdienstige ideologieën en van de grote maatschappelijke instituten zoals het gezin,

vakbonden en school.³ Maar de hieruit voortkomende grotere subjectieve vrijheid brengt weer een nieuw probleem met zich mee: het vinden van een doel in het individuele bestaan, in het bijzonder in momenten van wanhoop zoals na het besluit van Grimaldi.

Irene's enige echte passie, die echter geen directe reactie is op deze wanhoop, is intensieve sport: fietsen en vooral zwemmen in de zee. De focus op deze eenzame bezigheid in het ijskoude water, waar een zwemkostuum voor nodig is, verwijst zonder twijfel naar het psychologische offer van de jonge vrouw, die hiermee haar angsten (die zij niet als zodanig uitspreekt, maar die wel zichtbaar zijn tijdens de euthanasiepraktijken) probeert te verlichten. Maar ook deze sport beoefent zij alleen, zonder contact met anderen.

Het komt als een paradox dat ze juist met Grimaldi probeert een echte menselijke band aan te gaan die gebaseerd is op vertrouwen en ongedwongenheid, vooral na de dood van de gehandicapte jongen. Zijn dood doet haar veel verdriet. Ze uit tegenover hem haar twijfels en barst uiteindelijk in zijn armen in tranen uit. Als de ingenieur tot slot zelfmoord pleegt, wat Irene niet kan verhinderen, komt de twijfel over de zin van het bestaan weer in haar boven, maar vindt ze toch een laatste, bijna magisch antwoord hierop door naar de Süleymaniye-moskee in Istanboel te gaan. Het blad papier dat met de stijgende windvlaag wordt meegenomen, waarover Grimaldi had gesproken, mag uiteraard door iedereen vrij worden geïnterpreteerd, maar lijkt zeker op een teken van hoop in een ontgoochelde wereld.

Michel Condé
Les Grignoux (Luik, België)

¹ Deze naam betekent ‘honing’ in het Italiaans.
² In 2011 bedroeg de werkloosheid onder jongeren tot 25 jaar meer dan 40% in Italië en Portugal en meer dan 50% in Spanje, Griekenland en Kroatië.
³ François Dubet, *Le Déclin de l'institution*, Paris, Seuil, 2002.

ENKELE DISCUSSIEPUNTEN

- Miele/Irene: de wereld van de jonge vrouw lijkt in het begin duidelijk afgebakend. Maar de twee dimensies, die in principe gescheiden zijn, gaan elkaar langzaam verstoren. Wat zijn de mogelijke redenen voor deze geleidelijke verstoring?
- De muziek speelt een belangrijke rol in *Miele*: vooral in de scènes waarin Irene hulp verleent bij zelfdoding. Maar muziek heeft ongetwijfeld ook andere functies. Welke waarde hechten de personages aan muziek? Waarom lijkt muziek met name onmisbaar om stervenden te begeleiden?

